

LIBRIS

 NATIONAL
GEOGRAPHIC
KIDS

TOTUL DESPRE DINOZAUARI

de **BLAKE HOENA**

Cu sprijinul cercetătorului National Geographic **PAUL SERENO**
Ilustrații de **FRANCO TEMPESTA**

CUPRINS

Introducere 6

1 SUPREMAȚIA DINOZAUROILOR 8

Ce e un dinozaur? 10

Dinozauri vedetă 12

Era dinozaurilor 14

Harta dinozaurilor 16

DIAGrame ILUSTRATE:

Părțile corpului 18

2 VIAȚA DINOZAUROILOR 20

Pui de dinozauri 22

Creșterea puilor 24

Mușcă sau ești mușcat! 26

Erbivorii 28

GALERIE DE IMAGINI:

Creaturi spectaculoase 30

3 DESCOPERIREA DINOZAUROILOR 32

Familia de dinozauri 34

„Vânătoarea” de fosile 36

Gheare, cozi și creste 38

Dispariția dinozaurilor 40

COMPARAȚII CU DINOZAUROI:

Oameni vs. dinozauri 42

4 JOACĂ-TE CU DINOZAUROI 44

Ce fel de dinozaur ești? 46

Referințe culturale 48

Călătorie în lumea dinozaurilor 50

Dinozaur sau nu? 52

FINAL LA FOTOGRAFIE:

În culise cu dr. Paul Sereno 54

CONCLUZII: De ce suntem atât de fascinați de dinozauri? 56

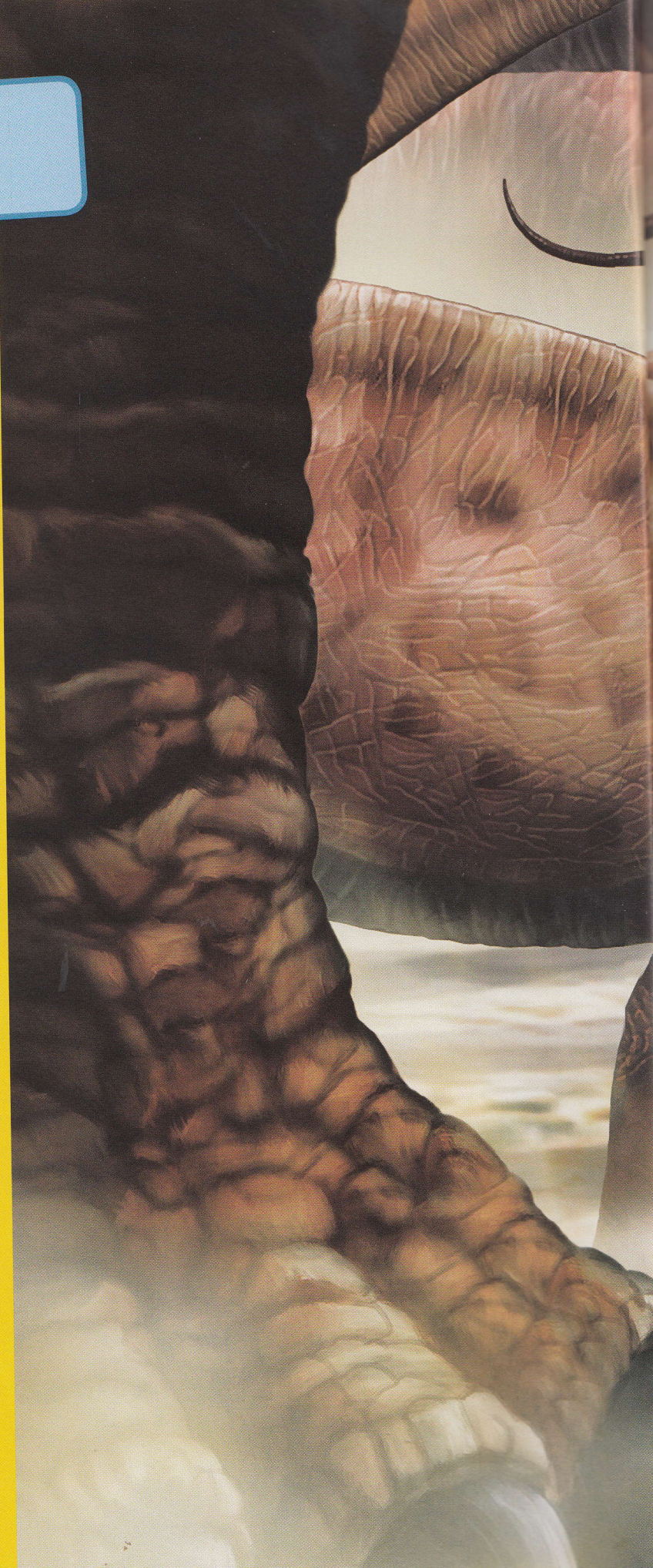
GLOSAR INTERACTIV:

Dino-lecție 60

Află mai multe 62

Credite fotografice 64

Indice 63

CE E UN DINOZAU?

PROBABIL CREZI CĂ ȘTII ASTA, NU-I AȘA? DINOZAUII SUNT

animale dispărute, care au trăit pe Pământ cu milioane de ani înainte oamenilor. Acesta e un răspuns simplu. Tot ce știm despre dinozauri a fost pus cap la cap într-o perioadă lungă de timp.

La începutul anilor 1800, când oamenii de știință englezi au descoperit primele oase de iguanodon, au crezut că erau rămășițele unei șopârle uriașe. De aceea au botezat creatura iguanodon, adică „dinte de iguană”. Să nu faci aceeași greșeală! Șopârlele, șerpii și țestoasele nu sunt rude foarte apropiate ale dinozaurilor, iar crocodilii sunt doar niște veri îndepărtați. Dinozaurii fac parte dintr-un grup de animale foarte diferit, chiar dacă aveau solzi și coloană vertebrală ca alte reptile.

Majoritatea dinozaurilor erau animale terestre. Nu înotau și nu zburau. Picioarele lor erau poziționate sub trunchi, spre deosebire de șopârle și crocodili, care se sprijină pe membrele orientate înspre exterior în timp ce se deplasează. De asemenea, dinozaurii mergeau în vârful picioarelor și mulți paleontologi sunt de părere că aveau sângele cald, ca urmașii lor, păsările. În multe privințe, dinozaurii erau probabil mult mai evoluți decât unele dintre reptilele din zilele noastre.

Despre acest *Compsognathus*, un alergător rapid, se crede că se hrănea cu animale mici, precum șopârlele.

DINO-DATE MULȚI SAVANȚI CRED CĂ PĂSĂRILE SUNT STRĂMOȘII ÎN VIAȚĂ AI DINOZAUROILOR.

LIBRIS

Spinosaurus era un carnivor uriaș, care își folosea fălcile puternice pentru a prinde și a înghiți prada.

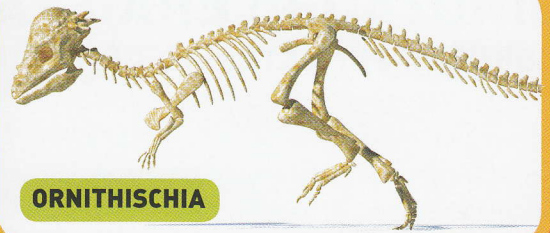
DE TOATE FORMELE ȘI MĂRIMILE

Unul dintre cele mai uimitoare lucruri legate de dinozauri este varietatea speciilor. De la masivul *Spinosaurus* până la prădătorii mici, de mărimea unor găini, precum *Compsognathus*, dinozaurii aparțineau unui grup variat de animale. Se crede chiar că varietatea dinozaurilor rivalizează cu cea a clasei mamiferelor de astăzi, care include atât specii foarte mari, precum balena albastră de 145 de tone, cât și specii foarte mici, precum chițcanul-etrusc care cântărește în jur de 14 grame.

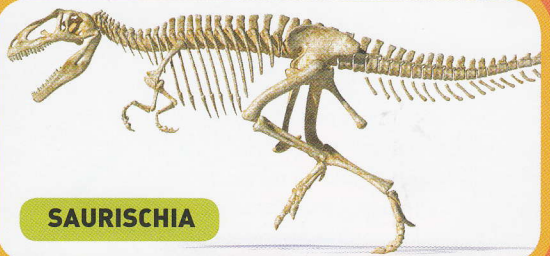
ȘOLD DE DINOZAU

Dinozaurii din ordinul Ornithischia, cu bazin de pasăre, erau erbivori, precum *Ankylosaurus* și *Triceratops*. Aceștia aveau oasele bazinului îndreptate în jos și spre spate.

Dinozaurii din ordinul Saurischia, cu bazin de șopârlă, aveau oasele șoldului îndreptate în față. Din această grupă fac parte carnivorii și erbivorii foarte mari.

ORNITHISCHIA

SAURISCHIA

CE NU E UN DINOZAU?

Mulți oameni cred că pterozaurii (grup de reptile zburătoare) și plesiozaurii (grup de reptile marine) sunt dinozauri. Aceste creaturi antice sunt foarte interesante, dar nu sunt dinozauri. Dinozaurii nu puteau să înoate sau să zboare și sunt grupați în ordinul Ornithischia și ordinul Saurischia. Pterozaurii și plesiozaurii au strămoși diferiți.

DINOZAURI-VEDETĂ

DINOZAUURII ERAU VÂNĂTORI FIOROȘI ȘI PRĂDĂTORI ISCUSIȚI, BINE ADAPTAȚI

la mediul variat și periculos din lumea în care trăiau. Unii erau incredibil de mari, alții aveau armuri, și mulți aveau un apetit impresionant. Citește mai jos despre unii dintre cei mai spectaculoși dinozauri, dar nu uita că paleontologii fac noi descoperiri în fiecare zi, ceea ce schimbă permanent cunoștințele noastre despre dimensiunile și habitatele dinozaurilor.

Domolul *Ankylosaurus* nu fugea de prădători – în primul rând pentru că nu se putea deplasa mai repede decât poate merge un om. Dar și pentru că puțini prădători îl puteau mușca prin armura sa groasă și țepii dorsali ascuțiți. *Ankylosaurus* alunga prădătorii insistenți cu ajutorul cozii ca o măciucă.

CEA MAI
BUNĂ

APĂRARE

DINO-DATE PALEONTOLOGUL ESTE UN SAVANT CARE STUDIAZĂ VIAȚA PREISTORICĂ.

CEL MAI

PERICULOS

Tyrannosaurus rex nu era cel mai mare prădător al vremii lui, dar era probabil cel mai periculos. Era inteligent, cu un creier de două ori mai mare decât al majorității dinozaurilor și un vânător rapid. *T. rex* deține și recordul pentru cei mai mari dinți, cele mai puternice fălcă și pentru faptul că putea înghiți 45 kg de carne dintr-o singură mușcătură.

Microraptor avea dinți zimțați și ascuțiți și o lungime de 56 de centimetri. Acești prădători mici vânau insecte și alte creaturi minuscule.

CEL MAI
MIC

PRĂDĂTOR

CEL MAI
MARE

PRĂDĂTOR

Giganotosaurus, care avea 14 metri lungime și cântărea 2,7 tone, era un dinozaur carnivor uriaș și foarte periculos, care vâna probabil în grupuri, doborând astfel prăzi foarte mari.

CEL MAI
MARE

DINOZAU

Din grupul sauropodelor fac parte dinozaurii erbivori uriași, iar *Argentinosaurus* e, cel mai probabil, strămoșul tuturor. Unii dintre ei puteau atinge și 43 de metri lungime și cântăreau peste 91 de tone. Era o matahală în toată regula, dar nu deține totuși recordul pentru cel mai mare animal care a „locuit” vreodată pe Pământ. Această distincție i-a revenit balenei albastre.